

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-460/18 P

HK

przeciwko

Komisji Europejskiej

Wyrok Trybunału (pierwsza izba) z dnia 19 grudnia 2019 r.

Odwołanie – Służba publiczna – Regulamin pracowniczy urzędników Unii Europejskiej –
Artykuł 1d – Artykuł 17 akapit pierwszy załącznika VIII – Renta rodzinna –
Warunki przyznania – Pojęcie „żyjącego małżonka” urzędnika Unii – Małżeństwo i związek
partnerski niebędący małżeństwem – Konkubinat – Zasada niedyskryminacji –
Porównywalna sytuacja – Brak – Warunek stażu małżeńskiego – Zwalczanie oszustw –
Względy uzasadniające

1. *Postępowanie sądowe – Uzasadnienie wyroków – Zakres
(statut Trybunału Sprawiedliwości, art. 36, art. 53 akapit pierwszy)*

(zob. pkt 38, 50–53)

2. *Urzędnicy – Emerytury i renty – Renta rodzinna – Warunki przyznania – Małżeństwo –
Zrównanie zarejestrowanego związku partnerskiego niebędącego małżeństwem ze związkiem
małżeńskim – Zrównanie konkubinatu z małżeństwem – Wykluczenie
[regulamin pracowniczy, art. 1d ust. 1 akapit drugi, załącznik VII, art. 1 ust. 2 lit. c),
załącznik VIII, art. 17 akapit pierwszy]*

(zob. pkt 68–78)

3. *Urzędnicy – Równość traktowania – Renta rodzinna – Konkubinat i małżeństwo –
Nieporównywalne sytuacje
(Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 21 ust. 1; regulamin pracowniczy, art. 1d,
załącznik VIII, art. 17 akapit pierwszy; dyrektywa Rady 2000/78, art. 2)*

(zob. pkt 84, 85)

4. *Urzędnicy – Renta rodzinna – Warunki przyznania – Małżeństwo – Minimalny czas
trwania małżeństwa – Niedyskryminujący warunek służący zwalczaniu nadużyć i oszustw
(Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 21 ust. 1; regulamin pracowniczy, art. 1d,
załącznik VIII, art. 17 akapit pierwszy; dyrektywa Rady 2000/78, art. 2)*

(zob. pkt 89, 90)

5. *Skargi urzędników – Żądanie odszkodowawcze powiązane z żądaniem stwierdzenia nieważności – Oddalenie żądania stwierdzenia nieważności powodujące oddalenie żądania odszkodowawczego*
(regulamin pracowniczy, art. 91)

(zob. pkt 93)

Streszczenie

Trybunał potwierdza, że aby skorzystać z renty rodzinnej, żyjący małżonek urzędnika Unii Europejskiej powinien być pozostawać w związku z tym urzędnikiem od ponad roku w ramach małżeństwa lub, pod pewnymi warunkami, zarejestrowanego związku partnerskiego niebędącego małżeństwem

W wyroku HK/Komisja (C-460/18 P), wydanym w dniu 19 grudnia 2019 r., Trybunał uchylił wyrok Sądu z dnia 3 maja 2018 r., HK/Komisja¹, i wydając orzeczenie ostateczne w sprawie, oddalił zarówno skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji Europejskiej odmawiającej skarżącemu renty rodzinnej jako żyjącemu małżonkowi zmarłego urzędnika, jak i jego skargę o odszkodowanie za poniesioną szkodę majątkową i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę.

Sprawa ta dotyczyła złożonego przez wnoszącego odwołanie wniosku o przyznanie renty rodzinnej jako żyjącemu małżonkowi urzędniczki Komisji Europejskiej zmarłej w dniu 11 kwietnia 2015 r., z którą pozostawał on w związku małżeńskim od dnia 9 maja 2014 r. Para żyła w konkubinacie już od 1994 r. Wnoszący odwołanie regularnie otrzymywał środki pieniężne od swej partnerki ze względu na problemy zdrowotne, które uniemożliwiały mu pracę lub kształcenie.

Trybunał w pierwszej kolejności uchylił wyrok Sądu oddalający skargę wnoszącego odwołanie ze względu na to, że Sąd naruszył ciążący na nim obowiązek uzasadnienia. W tym względzie Trybunał wskazał, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie przedstawia w sposób jasny i zrozumiały rozumowania Sądu w przedmiocie ustalenia osób uprawnionych do przyznania renty rodzinnej na podstawie art. 17 akapit pierwszy załącznika VIII do Regulaminu pracowniczego urzędników Unii Europejskiej (zwanego dalej „regulaminem pracowniczym”), co miało znaczenie dla kwestii porównywalnego charakteru sytuacji zestawianych ze sobą dla celów badania zgodności tego przepisu regulaminu pracowniczego z ogólną zasadą niedyskryminacji.

Uznając, że stan postępowania pozwala na wydanie orzeczenia, Trybunał stwierdził następnie, że Komisja mogła słusznie odmówić przyznania wnoszącemu odwołanie renty rodzinnej ze względu na to, że nie spełnia on przewidzianego w art. 17 akapit pierwszy załącznika VIII do regulaminu pracowniczego warunku dotyczącego minimalnego rocznego okresu trwania małżeństwa ze zmarłym urzędnikiem.

Trybunał zauważył, że ani fakt, iż wspomniany przepis wyłącza ze swego zakresu stosowania konkubentów, ani fakt, że wprowadza wymóg takiego minimalnego okresu trwania małżeństwa, nie są w sposób oczywisty nieodpowiednie w kontekście celu renty rodzinnej ani nie naruszają ogólnej zasady niedyskryminacji.

Zdaniem Trybunału prawo do renty rodzinnej nie jest związane z ewentualną zależnością finansową małżonka od zmarłego. Natomiast osoba będąca beneficjentem renty rodzinnej

¹ T-574/16, niepublikowany, EU:T:2018:252.

powinna była pozostawać w związku ze zmarłym urzędnikiem w ramach związku cywilnego, który powoduje powstanie szeregu praw i obowiązków między tymi osobami, takim jak małżeństwo lub, pod pewnymi warunkami, zarejestrowany związek partnerski niebędący małżeństwem.

Trybunał wskazał, że warunki te obejmują w szczególności fakt, że żyjący małżonek przedstawia dokument prawny wydany w państwie członkowskim lub przez właściwe władze państwa członkowskiego, potwierdzający status związku partnerskiego niebędącego małżeństwem, oraz że osoby te nie mogą zawrzeć cywilnego związku małżeńskiego w państwie członkowskim.

Trybunał uznał zatem, że ponieważ związek faktyczny, taki jak konkubinat, co do zasady nie podlega regulacji ustawowej, nie spełnia wymaganych warunków i że zatem w odniesieniu do renty rodzinnej konkubenci nie znajdują się w sytuacji porównywalnej z sytuacją osób pozostających w związku małżeńskim lub partnerów, którzy zawarli zarejestrowany związek partnerski spełniający warunki określone w celu przyznania wspomnianej renty.

Ponadto Trybunał orzekł, że w celu zwalczania nadużyć, czy wręcz oszustw, prawodawca unijny dysponuje zakresem uznania przy ustalaniu prawa do renty rodzinnej i że warunek, iż małżeństwo powinno trwać co najmniej jeden rok, aby żyjący małżonek mógł otrzymać rentę rodzinną, ma na celu zapewnienie rzeczywistego charakteru i stabilności związków między danymi osobami.

Trybunał stwierdził, że skargę o naprawienie poniesionej szkody majątkowej i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę również należy oddalić jako bezzasadną, ponieważ żądania wnoszącego odwołanie w tym zakresie są ściśle związane z żądaniami stwierdzenia nieważności, które zostały oddalone jako bezzasadne.